وانەی هونەر بۆ مامۆستای هونەر! ... سەدیق سەعید ڕواندزی

ئەگەرچی، وانەی هونەر وەك هەر بابەتێكی دیكەی خوێندن، لە خشتەی وانەكانی هەفتەدا هەیە، لە بازنەی یەكەم لە هەفتەیەك دوو وانە و لە بازنەی دووەم، دەبێ هەفتەی وانەیەك بخوێنرێت، وەلێ لە زۆربەی هەرە زۆری قوتابخانەكانی ئێمەدا، ئەو وانەیە، بە وانەیەكی لاوەكی دادەنرێت و پەراوێز دەخرێت. یان وانەكە ناخوێنرێت، یاخود بەشە وانەی بابەتی هونەر، بە بابەتی تر پڕدەكرێتەوە.

بێگومان هۆكار زۆرن بۆ پشت گوێخستنی وانەی هونەر لە قوتابخانەكان، كە ڕەنگە دەرفەت نەبێت لێرەدا باسی هەموویان بكەین. وەلێ یەكێك لە هۆكارە دیارەكانی بایەخ نەدان بە وانەی هونەر، بۆ نەبوونی مامۆستای پسپۆڕی هونەر لە قوتابخانەكان دەگەڕێتەوە. چونكە نابێ ئەوەمان بیربچێت، كە هونەر پسپۆڕایەتی و تایبتمەندییە. وەك چۆن هەموو مامۆستایەك ناتوانێت بە نموونە وانەی ئینگلیزی بڵێتەوە، بە هەمان شێوەش، مامۆستا ناتوانێت وانەی هونەر بە قوتابییان بڵێت و فێری وێنە كێشان و هونەرەكانی دیكەیان بكات، ئەگەر پسپۆڕییەكەی ئەو بوارە نەبێت.ئەگەرچی، قوتابی بەهرەمەند، لێهاتوو لە ڕووی هونەرییە وە بەشێوەیەكی خۆرسك بوونییان هەیە، وەلێ ئەگەر ئەو پەهرە و توانا خۆرسكییانە پەروەردە نەكرێن، بێگومان سەرەنجام دەپووكێنەوە.بۆیە ئێمە پێویستیمان بەوەیە، بە شێوەیەكی دیكە گرنگی بە وانەی هونەر بدەین. شێوەیەك كە ڕێگە و میتۆدێكی ئاسان لە خۆ بگرێت.

بۆ ئەوەی مامۆستا بتوانێت ئەگەر پسپۆڕییەكەشی هونەر نەبێت، زانیارییەك بداتە قوتابییان.لێرەوەش دەبێت میتۆدێكی ئاسان و ساكار هەبێت، تاكو لەگەڵ هزرو تێگەیشتنی قوتابییانی پۆلی یەكەمی بنەڕەتی و قۆناغەكانی دواتر بگونجێت. نەك میتۆدێك بخرێتە بەردەست مامۆستا،كە چەندین بابەت و زانیاریی وردو ئاڵۆزی تێدابێت و نەتوانرێت بگەیەنرێتە قوتابییان و خوێندكاران.
لەو ڕوانگەیەوە، كتێبی(پەروەردەی هونەرپۆلی یەكەمی بنەڕەتی) كە وەك ڕێبەرێك بۆ مامۆستایان داندراوە، میتۆدێكە، بابەتی قورس و ئاڵۆزی تێدایە كە ئەستەمە قوتابی و خوێندكارانی پۆلی یەك بتوانن سوودی لێببینن. ئەم كتێبە كە(مخەلیل عەلی عەبدوڵا) ئامادەی كردووە، وەك ڕێبەرێكە تاكو مامۆستا بتوانێت لە پۆلی یەكەمی

بنەڕەتی، بیکاتە نەخشە ڕێگایەك و بە هۆیەوە وانەی هونەر بە قوتابییان بڵێتەوە. ڕەنگە ئامادەکاری کتێبەکە، بیری چووبێت کە بە هەزاران قوتابخانەی ئێمە، مامۆستای پسپۆڕی هونەرییان نییە. ئیدی چۆن دەتوانن بەو میتۆدە زانستی و هەمەلایەنە هونەر بڵێنەوە.

لەو کتێبەدا، چەندین چەمك و دەستەواژە باسکراون، کە تێگەیشتنیان بۆ قوتابی قۆناغی یەکەمی بنەڕەتی قورسە. تەنانەت بۆ خودی مامۆستایەکیش ئەگەر پسپۆڕییەکەی هونەر نەبێت هەر قورسە. بۆنموونە:بابەتەکانی(پێکەرڕەسەنایەتینەرمکێشیجوانناسی دەربڕینخوازی هێلکاری ئازادمۆنتاژ تایپکاری دەستیکۆلاژداوکاریهەویرکاریڕیساکلینئستاتیکاگرووپکاری_تایبتمەندی) ئەمانە و چەندین چەمکی تر.

ئاخۆ مامۆستایەك ئەگەر پسپۆڕییەکەی هونەر نەبێت، دەتوانێت ئەو بابەتانە بڵێتەوە؟ مامۆستا چۆن و بەچ شێوەیەك چەمکی(ئستاتیکا)و(دەربڕینخوازی)بە نموونە بۆ قوتابییان شیبکاتەوە. لەکاتێکدا، هونەرمەندێك دوای ساڵانێکی زۆرلە کاری هونەری، ئەوکات بەرە و هونەری دەربڕینخوازی دەچێت. ئەم کتێبە، کە وەك ڕێبەرێك بۆ مامۆستای هونەر داندراوە، کتێبێکی ئاڵۆزە، ناتوانرێت بە پێی ناوەڕۆکی ئەو ڕێبەرە، هونەر بە قوتابییان بگوترێتەوە ئەگەر مامۆستا دەرچووی نێوەندێکی هونەری و پسپۆڕی هونەرنەبێت.
قوتابی پۆلی یەکەمی بنەڕەتی، نەك هەر لە مانای ئەو وشانە ناگات، بگرە نازانێ هونەر یانی چی. من خۆم وانەی هونەر دەڵێمەوە، ئەگەرچی پسپۆڕییەکەشم کوردییە. هەرکاتێك باسی هونەر دەکەم، قوتابییەکان یەکڕاست(قەڵەم ڕەنگ و تێنووسی وێنەکردن) دەردەهێنن. واتا لای ئەوان، هونەر تەنها بە مانای دروستکردنی وێنە.

بگرە هەندێکییان ڕەنگەکانیش ناناسن و پێیەوە ئاشنا نین وەك(ئەرخەوانی و سلڤەروجەرگی) وتەنانەت سەوزو شینی کاڵیش.ئیدی نازانم، مامۆستا چۆن دەتوانێت بەو ڕێبەرە وانە بۆ قوتابییان بڵێتەوە؟.بۆیە پێشنیار دەکەم، لە بازنەی یەکەمی بنەڕەتی، وانەی هونەر، تەنها ناسینی ڕەنگەکان ودروستکردنی چەند وێنەیەکی سادەو ئاسایی بێت، دواتر وردە وردەو لە قۆناغەکانی دیکە، قوتابییان فێری ئەو چەمکانە بکرێن.

زۆربەی قوتابخانەکانی ئێمە، مامۆستای هونەریان نییە، بۆیە دەبێت ڕێبەرێك بۆ چۆنیەتی وتنەوەی وانەی هونەر لە قوتابخانەکان

دابنرێت، کە لەگەڵ ئاستی زانیاریی وتوانای تیۆریی و پراکتیکی مامۆستایان بگونجێت. نەك میتۆدێك دابنرێت، باسی هونەر بە شێوەیەکی مەعریفی و ئەکادیمی و پسپۆڕی بکات. کە تەنها دەرچووانی بەشی هونەر لە کۆلیژو پەیمانگاکان، بزانن مەبەست لە ناوەڕۆکی بابەتەکان چییە. هیوادارم،هونەرمەندان و مامۆستایانی پسپۆڕی هونەر، لە دانانی هەر کتێبێکی خوێندنی وانەی هونەر، واقیعی پەروەردەیی و کۆمەڵایەتی و تواناو لێهاتوویی مامۆستایانیان لە بەرچاوبێت. نەك لە ڕوانگەی خۆیانەوە کە هەموو شتێك لە بارەی هونەرەوە دەزانن، کتێب بۆ مامۆستایان و قوتابییان دابنێن!!.

*ئەم بابەتە لەڕۆژنامەی(هەولێر)ژمارە(3255)لە 2/2/2020 بڵاوکراوەتەوە..